

Leo Trotskij: Rapport om Sovjetunionens kommunistiska parti och Röda armén

(Vid Kommunistiska internationalens första världskongress, 2 mars 1919)

Utifrån kamrat Alberts¹ rapport framgår tydligt att frågan om Röda garden har blivit ”ett ordspråk och favorituttryck” i Tyskland. Och om jag förstod honom rätt, ger spekulationer om att våra Röda garden plötsligt skulle kunna anfälla Östpreussen herrarna Ebert och Scheidemann² mardrömmar och sömnlöshet. På denna punkt kan kamrat Albert lugna de tyska härskarna – de har inget att frukta. Lyckligtvis eller olyckligtvis – det är givetvis en fråga om tycke och smak – har saker och ting inte nått denna punkt ännu. Vad gäller den intervention som faktiskt hotar oss, så kan vi oförskräckt säga att vi idag befinner oss i en mycket bättre position än vad som var fallet förra året när vi slöt Brest-Litovskfördraget.² Det borde knappast vara nödvändigt att dröja vid det. På den tiden gick vi fortfarande i blöjor vad gäller byggandet av Röda armén och sovjetregeringen i sin helhet. Då kallades Röda armén faktiskt för Röda garden, men denna benämning har vi slutat använda sedan länge. Röda garden var det namn som gavs till de första partisanavdelningarna, improviserade grupper av revolutionära arbetare som brinnande av revolutionär iver spred den proletära revolutionen från Petrograd och Moskva över hela landet. Denna period varade fram till de första sammandrabbningarna mellan dessa Röda garden och reguljära tyska regementen, då det blev helt uppenbart att även om den sortens detachment kunde besegra den ryska kontrarevolutionen, så var de maktlösa mot en disciplinerad armé och därmed inte kunde fungera som ett verkligt skydd för den revolutionära socialistiska republiken.

Detta utgör en vändpunkt i de arbetande massornas inställning till armén, och ett första avskaffande av den gamla arméns organisationsmetoder. Under händelsernas tryck började vi bygga upp en sund armé som organiserades i enlighet med militärvetenskapliga principer. Vårt program kräver en ”folkmilis”, men det går inte att ens tala om en folkmilis – detta den politiska demokratins krav – i ett land där proletariatets diktatur har makten, ty en armé är alltid intimt knuten till den rådande maktens karaktär. Som den gamle Clausewitz³ sa är krig en fortsättning av politiken med andra medel. Armén är ett verktyg för krig, och måste därför motsvara politiken. I och med att regeringen är proletär, måste därför armén också vara proletär till sin sociala sammansättning.

Av denna orsak införde vi en rad strikta begränsningar inom armén. Sedan maj förra året övergick vi från en frivilligarmé, från Röda garden, till en armé som grundas på allmän värnplikt, men vi accepterar bara arbetare och bönder, sådana som inte suger ut arbetare, i armén.

Om vi tar hänsyn till det faktum att det inom det tidigare tsardömets gränser fanns och fortfarande finns flera mot oss fientliga klassarméer, så blir det ännu mer uppenbart varför det inte är möjligt att överväga en folkmilis i Ryssland. I Donprovinsen finns det till och med en monarkistisk armé

-
- 1 **Albert** var pseudonym för **Hugo Eberlein**, en framstående tysk kommunist som deltog vid Kominterns första världskongress som delegat för Spartakistförbundet. Han hade förhållningsorder om att motsätta sig bildandet av Kommunistiska internationalen, med motiveringen att tiden ännu inte var mogen. Senare skulle han bli en av ledarna för det tyska kommunistpartiets ”center”.
 - 2 **Brest-Litovskfördraget** skrevs under av den sovjetiska delegationen den 3 mars 1918, utan att de ens läste igenom de rovgiriga villkoren. Fredsförhandlingarna hade inletts i december 1917, men på order av den bolsjevikiska centralkommittén avbröt den sovjetiska delegationen (som då leddes av Trotskij) förhandlingarna. Förhandlingarna och undertecknandet av fredsfördraget ledde till en svår kris inom det ryska kommunistpartiet, där hård kritik kom från ”vänsterkommunisterna” som gick mot freden av principiella skäl. Senare använde stalinisterna motsättningsarna under Brest-Litovskförhandlingarna under sin kamp mot Trotskij. Ytterligare detaljer om denna förfalskningskampanj finns i Trotskijs bok *Mitt liv*, på marxistarkiv.se, s 233-242.
 - 3 **Karl von Clausewitz** var en framstående militär teoretiker under 1800-talets första hälft. Hans mest kända verk *Om kriget*, Stockholm : Bonnier fakta, 1991, har tydliga spår av hegeliansk dialektik.

bestående av borgerliga element och rika kosacker, under befäl av kosackofficerare. I Volga- och Uralprovinserna fanns dessutom Konstituerande församlingens armé.⁴ Denna armé byggdes trots allt också upp som en "folkarmé", och kallades också för det, men den rasade snabbt samman. Den Konstituerande församlingens värdiga medlemmar stod där med tomma händer. Tvärtemot sin vilja såg de sig nödsakade att överge Volgaprovinserna och acceptera vår sovjetregerings gästfrihet. Amiral Koltjak⁵ arresterade helt enkelt Konstituerande församlingen och förvandlade armén till en monarkistisk armé. Således kan vi se att armén i ett land som är indraget i ett inbördeskrig bara kan byggas efter klasslinjer. Vi gjorde precis det och vi uppnådde resultat.

På vägen stötte vi på stora svårigheter i frågan om befälen. Vi var naturligtvis i första hand intresserade av att utbilda röda officerare bland arbetarungdomarna och de mest utvecklade bondeungdomarna. Det är ett arbete som vi tog itu med ända från början, och vid dörrarna här kan ni se inte så få röda fänrikar som inom kort kommer att träda in i armén som röda officerare. Vi har ganska många sådana. Jag vill inte avslöja det exakta antalet eftersom militärhemligheter alltid bör förbli militärhemligheter. Detta antal, upprepar jag, är ganska stort. Men i och med att våra fiender inte gav oss något andrum, kunde vi inte vänta tills de röda generalerna växte upp från våra röda fänrikar, och vi tvingades vända oss till de gamla befälen och leta efter kunniga personer bland dessa reserver. Även detta kröntes med framgång. Vi sökte givetvis inte våra officerare i de militära kurtisanernas glittrande salonger, utan inom mer anspråkslösa kretsar där hittade vi personer som var mycket kunniga och som nu hjälper oss i kampen mot sina tidigare kollegor. Å ena sidan har vi den gamla officerskårens bästa och ärligaste element, som vi omger med förnuftiga kommunister i form av kommissarier, och å den andra de bästa elementen bland soldaterna, arbetarna och bönderna på de lägre befälsposterna. Det är på detta sätt vi har satt ihop våra röda befäl.

Ända från det ögonblick sovjetrepubliken uppstod i vårt land tvingades den föra krig, och för ännu i denna stund krig. Vår front är mer än 800 mil lång, från syd till nord, från öst till väst – överallt strider man mot oss med vapen i hand och vi tvingas försvara oss. Ja, Kautsky⁶ har till och med anklagat oss för att ägna oss åt militarism. Men om vill hålla kvar makten i arbetarnas händer, så anser jag att vi måste lära dem att använda de vapen som de tillverkar. Vi började med att avväpna borgarklassen och beväpna arbetarna. Om detta kallas militarism, så må det så vara. Vi har skapat vår egen socialistiska militarism och vi tänker inte avsäga oss den.

I augusti förra året var vårt militära läge ytterst vanskligt. Vi var inte bara fångade i en ring av stål, utan denna ring omgav också Moskva ganska tätt. Sedan dess har vi vidgat denna ring alltmer, och under loppet av de senaste sex månaderna har Röda armén erövrat tillbaka en yta på inte mindre än 700.000 kvadratkilometer till sovjetrepubliken, med en befolkning på omkring 42 miljoner personer, 16 *gubernias* (provinser) med 16 stora städer, vars arbetare bedrev och fortfarande bedriver en mycket energisk kamp. Om vi idag drar en rak linje på kartan från Moskva åt vilket håll som helst, så kommer vi denna kalla natt överallt vid fronten att hitta – en rysk bonde, en rysk arbetare som står med vapen i hand vid den socialistiska republikens gränser för att försvara den. Och jag kan lugna er med att de arbetarkommunister som utgör kärnan i denna armé upplever att de inte bara är

4 Efter ett myteri av tjeckoslovakiska trupper i Penza genomfördes på sommaren 1918 en kupp av vitgardister och socialistrevolutionärer i Samara, där samtliga medlemmar i den upplösta Konstituerande församlingen hade samlats. De organiserade en regering i Samara och försökte skapa en "Folkarmé". I slutet av 1919 gled initiativet i inbördeskriget över till de vitgardistiska generalerna, som med hjälp av tjeckerna upplöste "Folkregeringen". Socialistrevolutionärerna – eller rättare sagt deras vänster, under ledning av Volskij – sökte då sin tillflykt till Sovjetryssland.

5 **Koltjak** var en tsaristisk amiral som med stöd av de allierade tillfälligt härskade i Sibirien efter att sovjetmakten hade störtats där. I november 1918 valdes han till överbefälhavare. När kontrarevolutionen besegrades övergavs han av de allierade, och han arresterades under ett uppror i Irkutsk. Koltjak avrättades i februari 1920 på order från den revolutionära kommittén i Irkutsk.

6 **Kautsky** var en av Andra internationalens mest framstående teoretiker. Från och med 1906 började Kautsky röra sig i riktning mot reformism. Under den sista perioden efter kriget spelade inte Kautsky längre någon viktig politisk roll, men låg teoretiskt bakom Andra internationalens förrådiska politik mellan de två världskrigen. Efter Hitlers maktövertagande gick Kautsky i exil där han dog.

den ryska socialistiska republikens försvarsregemente, utan också Tredje internationalens Röda armé. Och om vi idag har möjlighet att erbjuda vår gästvänlighet till denna socialistiska konferens, och på detta sätt återgälda våra bröder i Västeuropa för deras många år av vänskap, då står vi i vår tur i tacksamhetskund till de ansträngningar och offer som Röda armén gjort, och där de bästa kamraterna från arbetarkommunisternas led tjänar som vanliga soldater, röda officerare eller kommissarier, det vill säga som direkta representanter för vårt parti, för sovjetmakten. I varenda regemente, i varenda division anger de den moraliska tonen, det vill säga med sitt exempel visar de röda soldaterna hur man ska kämpa och dö för socialismen. Och detta är inte bara tomma ord från våra kamrater. Dessa ord åtföljs av handlingar: under kampen har vi förlorat hundratals och tusentals av våra bästa socialistiska arbetare. Jag tror att de inte bara har fallit för den socialistiska republiken, utan också för Tredje internationalen.

Och även om det för tillfället inte faller oss in att angripa Östpreussen – tvärtom skulle vi vara ytterst nöjda om herrarnas Ebert och Scheidemann lämnade oss i fred – så står en sak bortom allt tvivel: om den timme skulle slå då våra bröder i väst ber oss om hjälp, så kommer vi att svara:

”Här är vi! Under mellantiden har vi blivit skickliga på att använda vapen. Vi är beredda att kämpa och dö för världsrevolutionen!”

(Översättning från engelska, Göran Källqvist.)